An. 290. *MARTYRIVM SANCTORVM FELICIS ET ADAVCTI, VT HABETVR IN MSS. CODICIBVS, QVIBVS SVFFRAGANTVR OMNIA Martyrologia & Ado.*

Avg. 30. CVm fetuor Diocletiani & Maximiani sanctos Dei diuersis pœnis interficeret: duos fratres Felices nomine & opere, presbyteros sanctæ Ecclesiæ catholicæ, impietati suæ oblatos, ad Dracum vrbis Præfectum dirigi iusserunt, dicentes: Si sacrificare contemnerent, punirentur. Intereà vnus ex ipsis Felix, qui erat senior frater, cùm ex iussione præfecti ductus fuisset ad templum Serapis iuxta secretarium vbi erat præfectus: dum cogeretur ad sacrificium, exufflauit in faciem statuæ æreæ, & statim cecidit. Item ductus est in aliam ædiculam vbi Mercurij statua erat constituta, vt ibi thura incenderet: similiq; modo exuflauit in illam, & corruit. Item in tertiam quoque ædiculam ductus est ad simulacrum Dianæ, & exufflans in eam, statim corruit. Tunc reductus ad præfectum, imponitur eculeo, & inquiritur quibus maleficijs hoc fecisset. Qui respondens ait: Ego hoc non maleficijs diaboli, sed beneficijs Dei mei omnipotentis egi. Tunc furore repletus præfectus, iussit eum duci iuxta murum vrbis via Ostiensi ad locum qui secundo miliario ab vrbe erat. Et quia in eodem loco arbor excelsa stabat, ibi sacrificare eum compelli fecit. Quod si minimè adimpleret, Draco præfecto renunciaretur. At vbi S. Felix adductus est in memoratum locum, vt nefandissimis sacrificijs inquinaretur, insufflauit in arborem, & ait: Præcipio tibi in nomine Domini mei Iesu Christi, vt à radicibus tuis corruas, & templum cum ara & simulacro eius ità comminuas, vt ampliùs per te animæ nullatenùs decipiantur. Et statim ad verbum serui Dei à radicibus euersa est, & templum atque aram cum simulacro eius ita comminuit, vt nihil ex ipsis penitùs appareret. Quod cum nunciatum fuisset ab officio, Draco vrbis præfecto, iussit eum eadem via duci, & in eodem loco decollari, corpusque eius inhumatum lupis & canibus derelinqui. Qui cùm duceretur, obuium habuit quendam virum Christianum, hominibus quidem absconditum, Deo verò manifestum. Hic cùm didicisset quòd beatus Felix presbyter pro Christi nomine iussus esset capitalem subire sententiam, cœpit clamare & dicere voce magna: Et ego ex eadem lege sum, & ipsum quem hic sanatus prædicat presbyter, confiteor Dominum Iesum Christum, & pari sententiæ subiacebo. Elegi enim cum eo potiùs ad tempus mori, & in æternum triumphare cum Domino Christo, quàm cum nefandissimis principibus vestris ad tempus viuere, & in æternum cum ipsis, pœnis perpetuis cruciari. Intereà ducti ad locum in quo prædicta arbor steterat, cùm eis spatium orandi datum fuisset exurgentes ab oratione, osculati sunt se inuicem, & pariter capitalem subiêrunt sententiam. Corpora autem eorum inhumata relicta sunt, sed Christiani noctù venientes, ibidèm vbi arbor steterat, quia nimiam terræ altitudinem aperuerat euersio eius, sepelierunt eos. Altera verò die volentes pagani ex nimia rabie corpora eorum effodere, quicunque tentauerunt manus admouere, à diabolo arrepti sunt. Vbi posteà pacis tempore, basilica fabricata est: in qua beneficia diuina exuberant vsque in hodiernum diem: Passi sunt sancti martyres Felix presbyter & Adauctus, 3. Cal. Septembr. regnante Domino nostro Iesu Christo sine fine, Amen.

S. Felix efflatu tres comminuit deorum statuas.

Similiter & arborem radicitùs deijcit, & templum subuertit.

Iubetur cum quodam socio capitalem subire sententiam.

Arripiuntur à diabolo, volentes sanctorum prophanare reliquias.

Horum Sanctorum capita Coloniæ Agrippinæ in collegiata Ecclesia SS. Apostolorum asseruantur.

An. 590. VITA B. AGYLI VICECOMITIS AVRELIANENSIS, QVAM EX MSS. CODICIBVS EDIDIT SAVSseius libro tertio Annalium Ecclesiæ Aurelianensis.

Avg. 30. BEatus Agylus iam à temporibus Childeberti Regis Francorum ciuitate Aurelianensis Vicecomes, cum seruus quidam sæuitiam eius veritus profugisset ad Beati Maximini senioris abbatis sepulchrum, quod est in capella sancti Maximini retro altare, apparitores misit qui miserum adducerent vapulandum. Sed accedentes ad sancti venerandas reliquias, tremore membrorum ob temeritatem impensiùs castigati, infecto negotio ad Agylum reuertuntur, & totam rei seriem pandunt exquirenti. Qui statim ob iracundiam mentis impos equum concitat, ferrum ab latere deripit, elatumque deferebat in pectus seruui, nî medio itinere diuina prehensam dextram attinuisset vindicta, quæ sistit equum, nec vlterius progredi regediue sinit, equitem obstupefactum corpore membrorum, totiusque corporis improuisa vexatione perculsum, vix caput erigere patitur. Concurrit conglobata seruorum familia, singuli propius accedentes inualidum sociatis laboribus eleuant, tumuloque Beati Maximini adferunt. Collecto animo, deiectis in terram oculis culpam adnoscit, supplex veniam deprecatur, votoque obfirmat erumpentes in scelus manus, ædificaturas in Ecclesiam, si salus illi restituta sit. Seruum vero, quem sibi Beatus Maximinus beneficio obstrinxerat, ilico seruitio mancipat benefacientis. I.

B. Maximi abbatis sepulchrum. Seruus ad illud confugiens miraculose liberatur.

B Agylus ad idem sepulchrum sanitati restituitur.

Ex in Agylus compos valetudinis, mutatus est in virum alterum, & exercitam vitijs adsuetudinem longè relinquens, cæpit orationibus & vigilijs reliquum vitæ suæ tempus impendere, egenorum, pupillorum, viduarum & eiusmodi personarum, quas diuina commendant eloquia, esse solicitus, clericos impensiùs honorare, facultates suas in eorum vsus libenter explicare. Basilicam enim sancti Stephani quæ est in agro Miciacensi, * vbi iugiter deuoti monachi diuinas laudes persoluunt: Monasterium item Beati Petri Aurelianis apud quod sacrum Beati Aniani Episcopi corpus hodie requiescit, multis prædijs locupletauit. Denique rebus suis in alimenta pauperum, & sacrorum locorum ædificationem piè distractis, vt nudum Christum nudus sequeretur, cupidine religionis Romam ad limina apostolorum Petri & Pauli, hinc Ierosolymam ad sepulchrum Domini profectus est, quo in itinere omnia sanctorum monimenta perlustrauit. II.

* *Mesmin de Mixy.*

B Aniani reliquiæ.

B. Agylus Romam & Hierosolymam proficiscitur.

Ex tam longinquis partibus reuersus domum, Episcopum ciuitatis Austrenum, & sanctum Maximinum iuniorem (qui fuit Beati Theodemiri successor & nepos) monet diem obitus sui pro foribus esse, velint illi accuratis orationibus subuenire, nihil reliqui facere, quin sacramentorum panoplia muniatur. Accedunt ergo & sacrum Eucharistiæ viaticum moribundo deferunt, quo communitus, die Dominico tertio Calendas Septembris maturus annorum vitâ concedit. Concio populorum, quæ illuc aduenerat, mortem eius vbertim fluentibus prosequitur lachrumis, funus eius dein celebrant multo maxima multitudine, & in suo prædio ad Ecclesiam B Virginis Deiparæ, cuius vsui familiam suam suumque prædium deuotus attribuerat, corpus exanimum honoro tumulo conlocant, ex quo frequentia miraculorum inclaret. III.

Prædicit obitum suum. Moritur. Sepelitur.

VITA

VITA S. BONONII ABBATIS MONASTERII LOCEDENSIS, QVOD EST IN AGRO VERCELLENSI, QVAM EX DVOBUS CODICIBUS, quorum alter apud Canonicos Cathedralis Ecclesiæ, alter apud Monachos S. Stephani Bononiæ asseruatur, Illustrissimus & Reuerendissimus Cardinalis & Episcopus Bononiensis Gabriel Palæotus ad nos exscriptam misit, vnde eam de sententia nihil, at stylum aliquantum immutantes, excerpsimus.

AN. 1000

I. BEATVS Bononius Bononia oriundus, cùm vitam sapientis hominis mortis esse meditationem legendo didicisset, seriò hoc & sæpè apud animum voluens, à primis statim annis mundi huius delicijs repudiatis in S. Stephani monasterium, quod est Bononiæ, se abdidit, vt sæculo excluso & mundo mortuus Christo totus viueret: nihil intereà pensi habens, quæ homines vel loquerentur, vel sentirent. quippe qui legerat, primam monachi virtutem esse, hominum iudicia contemnere, & illud Apostoli semper memoria repetere: *Si adhuc hominibus placerem, Christi seruus non essem.* In illo autem S. Stephani monasterio cùm in sanctarum virtutum diuinæque contemplationis pijssimis exercitijs multùm per aliquot annos profecisset, ad perfectiora charismata contendens, patria, amicis, domo, vibisque frequentia desertis Babylonis Ægypti solitudinem adijt, vt asperioris ac durioris vitæ freno corpus perfecte edomaret, ac spiritui obsequens plane redderet. Euenit autem famæ & virtutum eius fragrantia ad Ægyptii incolas peruadente, vt ea capti ac delinniti Ægyptij proceres, ac potior pars populi ad eum amore ac singulari beneuolentia complectendum, vehementer incitarentur: ità quidem, vt potestatem facerent, ea istis in locis instituendi, quæ ad religionis restaurationem barbarica feritate conculcatam pertinere censuisset. Quod cum frequenter vrgerent, gauisus pius pater, & Deo, qui feroces barbarorum mentes mitigâsset, gratiam referens, occasionem tantam minime sibi negligendam ratus, operi sedulò institit, primùm diruta multis in locis templa restaurans, & post iactum hoc virtutum suarum quasi spirituale fundamentum monasteria deinde plurima reparans, per quæ cœtus monachorum distribuit, Abbates constituit, eosque secundùm à D. Benedicto præscriptam regulam vitam religiose traducere iussit.

30. Aug.

Monasterium à primis statim annis ingreditur.

Galat. 1.

Secedit in Aegypti solitudinem.

Templa per Aegyptũ & monasteria restaurat.

II. IPSE autem non in vno loco consistens Ægyptum peragrabat, verbi Dei semina vbique spargens, ex quibus magnus credentium numerus succreuit, ac tanquàm ager quiuis fertilis messem copiosam fructumque & centesimum, & sexagesimum, & tricesimum produxit: cùm signis etiam atq; miraculis editis, eorum animos ad aures adhibendum frequenter permoueret. Sic cùm forte in naui Ægyptijs mercatoribus, quibus cum Alexandriam vnà nauigabat, Christum annunciaret, & subita tempestas exorta in certum omnes vitæ discrimen conijceret, illique attoniti, & omnia alia spe distituti, Deum quem ipsis annunciabat se credere professi, ad eius opem confugerent, obtestantes, vt pro salute omnium Deum suum deprecaretur, nuncupato insuper voto Christiana sacra se suscepturos, si præsens eius numen experti salui euaderent: postquàm ad precum præsidium sanctus se conuertit Bononius, tempestas repentè discussa, & serenitas reddita est, & Alexandriam incolumes ad portum omnes applicuerunt. nec mora, quos ad ipsius preces ex mortis quasi faucibus Deus eripuerat, in eis per baptismi gratiam ipse nouam vitam restaurat.

Aegyptijs Christum annunciat.

Precibus ad Deum fusis tempestatem sedat.

III. HÆC aliáve eiusdem generis admiranda opera celebrem eum per Alexandriam effecêre, quorum ciuium nè fauor eum nimiùm extolleret ac transuersum ageret, clàm indè egressus Babylonis ad amicam solitudinem iterum secessit, vbi vigilijs, ieiunijs, orationibus, pijsq; alijs bonorum operum exercitijs, cùm ipse sedulò operam daret, tum alijs vitæ viam præibat, præmonstrabatque: neq; potentibus blanditus, & eorum per turpem adulationem amicitiam ac fauorem nimis abiectè appetens, neq; tamen eos quamuis superbos & insolentes per nimiam austeritatem negligendos, aspernandos ac fastidiendos sibi ducens: hoc quidem, vt omnibus omnia factus omnes lucrifaceret: illud autem, diuinæ illius non immemor comminationis, Væ vobis qui consuitis puluillos & ceruicalia sub omni cubitu ad decipiendas animas. Eccè ego disrumpam eos, vt non vltrà capiatis animas volantes. Non ille prosperis nimiùm efferebatur, aduersa eum deijcere non poterant. Pauperum indigentiam non tantùm ipse subleuabat, sed ad opem illis ferendam etiam diuites sedulò exhortabatur, ac incitabat. Et tam quidem erga alios solicitam curam gerebat: ipse autem in susceptam semel vitæ austeritate perseuerans, pro molli lecto duram humum, pro delicatis linteaminibus asperum cilicium, pro ceruicali cõmodo lapidem, cui caput inclinaret, commutabat, ac sic quiescere consueuerat, si quies dicenda est, quæ iugibus per dies & noctes orationibus fatigabatur, ità quidem, vt Dauidis illud sibi vsurpare potuerit, Lauabo per singulas noctes lectum meum, lachrymis meis stratum meum rigabo.

Redit ad solitudinem.

Ezech. 13.

Pauperum curã gerit.

Eius vitæ austeritas.

Psal. 6.

IV. GRAVES per illa tempora procellæ Ægyptum vniuersam concussere, Romanis Ægyptios bello persequentibus, commissoque prælio cùm vtrinque magna strages fieret, neque triumphus Christianis satis feliciter succederet, eorum etiam plurimi captiui ducti sunt, & inter eos etiam diuinæ memoriæ venerandus Vercellensis ecclesiæ antistes Petrus. Qui in tantam perttractus miseriam, inquirebat diligenter, si quis per eam regionem Christianus esset, cuius consilio atq; ope liberari posset. Indefinenter autem suspiranti, neq; vllum precandi finem facienti, adfuit qui in se sperantes nunquàm deserit Deus, & S. Bononium in illis regionibus vitam agere admonuit. Qui accersitus nihil prætermisit, quæ ad eum cæterosque, qui carceribus conclusi tenebantur, consolandos ac liberandos excogitare posset. itaque & carceris custodes, vt ad eos sibi liber aditus pateret, muneribus sibi deuinxit: & regiam familiam ipsamque regis coniugem in suas partes pertraxit, vt pro captiuis suis fratribus intercedere vellent. Regem ergò, cùm per hortos odoratissimis balsamis consitos animi causa certo quodam tempore obambularet, vnanimes vnóve ore diuino planè instinctu, aggressi, quod supplices rogabant, vt captiuos Christianos Bononio condonaret, facilè impetrârunt. Naui ergò impositos postquàm mare transissent Hierosolymam primùm, indè in montem Sinai perduxit, quem ipse sibi habitationem iam tum animo designabat, vt in eo sicut Moyses olim Dei legem, sic ipse spiritûs sancti gratiam adipisceretur. Post quæ loca perlustrata Constantinopolim contendit, vbi cùm ad littus appulissent, tanquàm à quibus metuendæ insidiæ essent ad imperatorem delati, eius iussu custodiæ mancipati sunt, antequàm qui essent, & quid venissent edoceri se esset passus. quorum cùm deinde innocentiam referentibus in ea vrbe Dei cultoribus didicisset, non solùm liberos, sed muneribus ex fisco insuper vestibusque donatos, eorum sortem miseratus dimisit. Conscensa igitur rursus naui, cùm læti in suam quippe patriam reuersi essent, etiam Petrus Episcopus suæ sedi est restitutus, cui multò post tempore præfuit.

Petrus Vercellensis Episcopus captus ab Aegyptijs.

Liberandis captiuis operam diligentem nauat.

Petrus Vercellensis episcopus ad sedem suam redit.

V. CÆTERVM Bononius Dei seruus ad montem Sinai regressus, cùm totũ illic diuinæ se legi mancipâsset, magnarũ virtutum signis ità inclaruit, vt gratissimo sanctissimæ suæ opinionis odore Hierosolymã & vicina Hierosolymis loca repleret. Cùm nõ multò pòst aũt Locedensis monasterij, q̃ est in diœcesi Vercellensi, Abbas obijsset, qui supra nobis memoratus est Vercellensiũ Pontifex Petrus eũ accersendũ duxit, vt defuncto Abbati sufficeret: q̃ quamuis à se onus